

KLAGANDE

Prolegia Research AB

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Åklagarmyndighetens beslut den 28 september 2023 i ärende med
dnr ÅM2023-1596, se bilaga A

SAKEN

Rätt att ta del av allmän handling

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND

Åklagarmyndigheten beslutade den 13 juli 2023 att avslå Prolegia Research AB:s begäran att få ta del av brottmålsärende AM-73270-17 och AM-98355-09. Som grund för beslutet angavs att det kunde antas att de begärda uppgifterna efter ett utlämnande skulle komma att behandlas i strid med EU:s dataskyddsförordning 2016/679 (dataskyddsförordningen) och lag (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (dataskyddslagen) och att sekretess enligt 21 kap. 7 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, därför hindrade utlämnande.

Prolegia överklagade till Kammarrätten i Stockholm som den 19 september 2023 (mål nr 4653-23) återförvisade målet då bolaget hade fört fram att bolaget skulle bedriva journalistisk verksamhet och Åklagarmyndigheten inte hade tagit ställning till om detta medförde att bolagets behandling av de personuppgifter som finns i de begärda handlingarna var undantagen från dataskyddsregleringen.

I det nu överklagade beslutet avslög Åklagarmyndigheten, efter att ha beaktat ingivet frivilligt utgivningsbevis, återigen Prolegias begäran att få ta del av brottmålsärende AM-73270-17 och AM-98355-09.

Åklagarmyndigheten konstaterade i beslutet att det journalistiska ändamålet ska vara det huvudsakliga ändamålet med behandlingen av personuppgifter för att undantaget för journalistisk verksamhet ska vara tillämpligt vid bedömningen av om uppgifterna efter ett utlämnande kan antas komma att behandlas i strid med EU:s dataskyddsförordning eller dataskyddslagen. Eftersom det inte hade kommit fram att Prolegia, som i huvudsak ägnar sig åt bakgrundskontroller och konsultverksamhet inom rekrytering, hade påbörjat någon journalistisk verksamhet omfattades de begärda uppgifterna enligt Åklagarmyndigheten av sekretess enligt 21 kap. 7 § OSL.

YRKANDEN M.M.

Prolegia står fast vid sin begäran och för fram bl.a. följande. Bolaget har genom ett beviljat utgivningsbevis en grundlagsskyddad rätt att publicera sin databas. EU:s dataskyddsförordning med kompletterande svenska bestämmelser ska inte tillämpas på denna del av bolagets verksamhet. Av samma anledning kan inte uppgifterna omfattas av sekretess enligt 21 kap. 7 § OSL. Bolaget avser utöva journalistisk verksamhet. Det är inte fråga om att föra en rättsdatabas med söktjänster som innehåller personuppgifter om enskilda. Det är inte Åklagarmyndighetens uppgift att bedöma om bolagets verksamhet är tillräckligt journalistisk. Det är inte heller vare sig lämpligt eller i enlighet med gällande rätt att ge en myndighet möjlighet att förhandsgranska och godta, eller förkasta, den förklaring som lämnas avseende att de begärda uppgifterna har relevans för den allmänna debatten, granskande journalistik eller bredare journalistiska ändamål. Åklagarmyndighetens agerande innebär ett kringgående av de rättigheter som följer av ett utgivningsbevis. Åklagarmyndigheten har dessutom efterforskat vem som begärt vissa av de aktuella handlingarna och därför inte bedrivit myndighetsutövning på ett objektivet och opartiskt sätt.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Åklagarmyndighetens handläggning

Kammarrätten utöver inte tillsyn över Åklagarmyndigheten. Det som Prolegia har fört fram om myndighetens handläggning av ärendet medför därför ingen åtgärd från kammarrättens sida.

Rätt att ta del av allmänna handlingar

Frågan i målet

I likhet med Åklagarmyndigheten bedömer kammarrätten att de efterfrågade handlingarna är allmänna handlingar. Frågan i målet blir därför om det i OSL finns någon bestämmelse, i första hand 21 kap. 7 §, som gör att handlingarna ändå inte ska lämnas ut till Prolegia. Då det i målet har kommit fram att Prolegia har beviljats ett s.k. frivilligt utgivningsbevis och därför omfattas av samma grundlagsskydd som de traditionella massmedierna uppkommer frågan om relationen mellan dataskyddsförordningen och grundlagsskyddet för yttrandefrihet i form av publicering av uppgifter om lagföring på webbplatser. Det saknas vägledande avgöranden i frågan.

Rättsliga utgångspunkter

EU-rätt

Av artikel 10 dataskyddsförordningen framgår bl.a. att behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål och lagöverträdelse som innefattar brott endast får utföras under kontroll av myndighet eller då behandling är tillåten enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter fastställs.

Enligt artikel 85.1 första punkten dataskyddsförordningen ska medlemsstaterna i lag förena rätten till integritet i enlighet med förordningen med yttrande- och informationsfriheten, inbegripet behandling som sker för bl.a. journalistiska ändamål. Av artikelns andra punkt framgår att medlemsstaterna, vid behandling för journalistiska ändamål, ska fastställa undantag eller avvikelser från vissa av förordningens

bestämmelser, om dessa är nödvändiga för att förena rätten till integritet med yttrande- och informationsfrihet. I artikel 86 ges möjlighet till undantag för handlingsoffentligheten för att jämka denna rätt med rätten till skydd för personuppgifter.

EU-domstolen har i ett avgörande den 22 juni 2021 (Latvijskas Republikas Saeima, C-439/19, EU:C:2021:504) funnit att bestämmelserna i dataskyddsförordningen kan utgöra hinder för viss nationell lagstiftning som innebär att en myndighet överför uppgifter om lagöverträdelser, som omfattas av artikel 10, till ekonomiska aktörer för vidareutnyttjande. Domstolen erinrade om att syftet med artikel 10 är att säkerställa ett utökat skydd mot sådan behandling som, på grund av att uppgifterna är särskilt känsliga, kan utgöra ett särskilt allvarligt ingrepp i den grundläggande rätten till respekt för privatlivet och skydd för personuppgifter i enlighet med artiklarna 7 och 8 i EU:s rättighetsstadga. Domstolen konstaterade också att unionsrätten har företräde framför nationella bestämmelser, inklusive grundlag (punkterna 74, 126 och 135).

Det svenska grundlagsskyddet och förhållandet till dataskyddsförordningen

Vid införandet av dataskyddslagen ansåg lagstiftaren att den unionsrättsliga dataskyddsregleringen fortsättningsvis gav utrymme för bestämmelserna om tryck- och yttrandefrihet i de svenska grundlagarna. En upplysningsbestämmelse infördes därför genom 1 kap. 7 § första stycket dataskyddslagen, vilken tydliggör att tryckfrihetsförordningen, TF, och yttrandefrihetsgrundlagen, YGL, har företräde framför dataskyddsförordningens och lagens bestämmelser. Av bestämmelsens andra stycke, som har sin grund i artikel 85.2 dataskyddsförordningen, framgår att bl.a. artikel 10 dataskyddsförordningen inte ska tillämpas vid behandling av personuppgifter som sker för journalistiska ändamål eller för akademiskt, konstnärligt eller litterärt skapande.

I den s.k. databasregeln i 1 kap. 4 § YGL regleras under vilka förutsättningar tillhandahållande av information från en databas över internet omfattas av YGL. En aktör kan, efter ansökan, beviljas ett utgivningsbevis och därigenom omfattas av grundlagsskydd. Det innebär enligt 1 kap. 7 § första stycket dataskyddslagen att dataskyddsförordningen med kompletterande svenska bestämmelser inte ska tillämpas på den grundlagsskyddade delen av aktörens verksamhet, i den mån det skulle strida mot TF eller YGL.

I förarbetena till bestämmelserna om utgivningsbevis konstaterades att den fria tillgången till en så innehållsrik information som möjligt och till varierande åsiktsyttringar är en förutsättning för att medborgarna själva ska kunna ta ställning i olika frågor som angår dem. Bland de medborgerliga fri- och rättigheterna intar därför yttrandefriheten en central ställning vilken, tillsammans med informationsfriheten, i svensk rätt har fått ett specifikt skydd genom TF och YGL. Vid införandet av de s.k. frivilliga utgivningsbevisen konstaterade lagstiftaren att en risk med att behöva ansöka om och beviljas ett sådant bevis, är att den som vill ha grundlagsskydd måste vända sig till en myndighet. Det angavs att det inte kunde uteslutas att det finns en risk för att myndigheten i en spänd samhällssituation tillämpar ansökningsreglerna på ett sådant sätt att grundlagsskydd nekas med hänsyn till det väntade innehållet i databasen. Riskens undanröjdes genom att förutsättningarna för grundlagsskydd angavs direkt i grundlagen, nuvarande 1 kap. 5 § YGL (prop. 2001/02:74 s. 36 och 49).

Den 1 januari 2019 infördes möjligheten att genom lag begränsa grundlagsskyddet beträffande vissa söktjänster som innehåller uppgifter av särskilt integritetskänslig karaktär, t.ex. uppgifter om sexuell läggning och hälsa, med stöd av 1 kap. 20 § YGL. Förslag till motsvarande bestämmelse beträffande lagöverträdelser har lagts fram vid två tillfällen men inte antagits av riksdagen (Dir. 2023:145, s. 6–7). Den svenska lagstiftningen

saknar alltså möjlighet att genom inhemsk lag begränsa grundlagsskyddet enligt YGL beträffande uppgifter om lagöverträdelse.

Kammarrättens bedömning

Prolegia har begärt att få ta del av vissa handlingar i två brottmålsärenden och uppgett att de ska användas i journalistisk verksamhet samt att det inte är fråga om att föra en rättsdatabas med söktjänster som innehåller personuppgifter om enskilda. Eftersom en hantering av de begärda handlingarna innefattar behandling av personuppgifter, inklusive uppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott, faller behandlingen under artikel 10 dataskyddsförordningen.

Ett så strikt förhållningssätt som följer av 1 kap. 7 § första stycket dataskyddslagen, dvs. att det svenska grundlagsskyddet alltid ska ha företräde framför dataskyddsförordningen för den som innehar ett frivilligt utgivningsbevis, är inte förenligt med principen om unionsrättens företräde. Detta gäller särskilt mot bakgrund av att den grundlagsskyddade delen av verksamheten enligt svensk rätt helt undantas bestämmelserna i dataskyddsförordningen och att ingen proportionalitetsbedömning görs mellan å ena sidan rätten till skydd för personuppgifter och å andra sidan rätten till skydd för yttrande- och informationsfrihet (Latvijskas Republikas Saeima, p. 105). Med hänsyn till principen om unionsrättens företräde och EU-domstolens praxis anser kammarrätten att en avvägning måste göras i varje enskilt fall mellan det integritetsskyddsintresse som kommer till uttryck genom dataskyddsförordningen och de grundlagsskyddade rättigheter som gäller för innehavare av frivilliga utgivningsbevis och som återfinns i TF och YGL.

Det kan i detta sammanhang konstateras att den prövning som görs vid utfärdande av frivilliga utgivningsbevis är av formell karaktär. Det finns inte heller något krav på att någon faktisk journalistisk verksamhet, oavsett

innehåll, ska ha påbörjats. Därtill kan noteras att Prolegia sedan tidigare bedriver en etablerad verksamhet inom rekrytering och att uppgifter tidigare har begärts ut från Åklagarmyndigheten i syfte att göra bakgrundskontroller vid rekryteringsförfaranden. Det var först efter att Prolegia hade nekats att ta del av vissa handlingar som bolaget kom in med ett utgivningsbevis och uppgav att man önskade ta del av uppgifterna för journalistiska ändamål. Det har inte kommit fram att Prolegia har påbörjat någon journalistisk verksamhet.

Att neka en aktör som har beviljats ett utgivningsbevis att ta del av handlingar med motiveringen att grundlagsskyddet måste ge vika till förmån för dataskyddsförordningen måste göras med stor försiktighet. Samtidigt uppställer dataskyddsförordningen tydliga krav på medlemsstaterna att fastställa lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter när det kommer till personuppgifter som rör fällande domar i brottmål och lagöverträdelser som innefattar brott, när behandlingen av sådana uppgifter sker av någon annan än en myndighet. När det kommer till den proportionalitetsavvägning mellan olika intressen som måste göras har EU-domstolen uttalat att uppgifter som faller under artikel 10 i dataskyddsförordningen avser beteenden som samhället tar avstånd från, och att ett beviljande av tillgång till sådana uppgifter därför kan stigmatisera den berörda personen och utgöra ett allvarligt ingrepp i hans eller hennes privat- eller yrkesliv (Latvijskas Republikas Saeima p. 75).

Att mot denna bakgrund med automatik helt undanta Prolegia från dataskyddsförordningens bestämmelser är inte förenligt med den proportionalitetsbedömning som måste göras mellan yttrandefrihet, handlingsoffentlighet och skyddet för personuppgifter.

Dataskyddsförordningen ska därför tillämpas vid bedömningen av om Prolegia har rätt att ta del av begärda handlingar, trots vad som föreskrivs i dataskyddslagen om grundlagsskyddets företräde.

Dataskyddsförordningen medger vissa undantag från skyddet för personuppgifter för verksamhet som har journalistiska ändamål. Begreppet journalistiska ändamål ska ges en vid tolkning, innefattandes verksamhet som syftar till att sprida information, åsikter eller idéer till allmänheten, och tillämpas på alla personer som är journalistiskt verksamma (Satakunnan Markkinapörssi och Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727 p. 56, 58 och 61).

Vid en avvägning mellan de registrerades intresse av skydd för sina personuppgifter och Prolegias intresse av att ta del av de aktuella uppgifterna med avsikt att framöver kunna bedriva journalistisk verksamhet, väger de registrerades rättigheter tyngre. Kammarrätten har vid denna bedömning särskilt beaktat att uppgifterna rör lagöverträdelse och att ett utlämnande kan utgöra ett allvarligt ingrepp i den enskildes privat- eller yrkesliv. Prolegia har också med hänsyn till sin redan etablerade rekryteringsverksamhet ett intresse av att få ut uppgifterna, vilket för närvarande framstår som det egentliga ändamålet med behandlingen av de begärda personuppgifterna.

Mot denna bakgrund kan det antas att uppgifterna i de begärda handlingarna efter ett utlämnande kommer att behandlas i strid med dataskyddsförordningen. Uppgifterna omfattas därför av sekretess enligt 21 kap. 7 § OSL. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 2).

Eva Lindeblad
lagman
ordförande

Charlotte Dahlman
kammarrättsråd

Magnus Mathiasson
kammarrättsråd
referent

Emma Fransson
fiskal
föredragande

Thomas Hjelmblad
Prolegia Research AB
Gustavslundsvägen 151 E
167 51 Bromma

KAMMARRÄTTEN
I STOCKHOLM
Rotel 024

INKOM: 2023-10-11
MÅLNR: 6027-23
AKTBIL: 3

Begäran om att få ta del av allmänna handlingar

Beslut

Begäran om att ta del av handlingar avslås.

Ärendet

Prolegia Research AB (Prolegia) har den 10 juli 2023 begärt att få ta del av brottmålsärende AM-73270-17. Påföljande dag den 11 juli 2023 informerade verksarkivarien Niklas Gustafsson Prolegia att begäran ansågs tillräckligt preciserad för att undantagen i 35 kap. 6 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, ska vara tillämpligt men att det kunde antas att uppgifterna efter ett utlämnande kommer att behandlas i strid med gällande dataskyddsregler och att uppgifterna därför omfattas av sekretess enligt 21 kap. 7 § OSL.

Prolegia har därefter samma dag under namnet "Bengt K", från en annan e-postadress, inkommit med begäran om att ta del av ärende AM-98355-09. Av e-postmeddelandets adressuppgift framgick att e-postadressen är registrerad på Prolegias VD Thomas Hjelmblad. Prolegia underrättades där om att den nya begäran kommer att handläggas tillsammans med den tidigare begäran.

Åklagarmyndigheten avslog i ett beslut den 13 juli 2023 begäran om att ta del av ärendena AM-73270-17 och AM-98355-09. Beslutet motiverades med att det kunde antas att de begärda uppgifterna efter ett utlämnande kommer att behandlas i strid med EU:s dataskyddsförordningen samt lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och att det därför förelåg sekretess enligt 21 kap. 7 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL.

Prolegia överklagade beslutet och anförde först i överklagandet att bolaget, utöver tidigare etablerad verksamhet som huvudsakligen består i bakgrunds-kontroller och konsultverksamhet inom rekrytering, avser att bedriva journalistisk verksamhet. Mot bakgrund av att kammarrätten ansåg att Åklagarmyndigheten inte tagit ställning till uppgiften att Prolegia avser att

bedriva journalistisk verksamhet har kammarrätten visat målet åter till Åklagarmyndigheten för en förnyad prövning.

Skäl för beslutet

Av 21 kap. 7 § offentlighets- och sekretesslagen framgår att sekretess gäller för personuppgift, om det kan antas att uppgiften efter ett utlämnande kommer att behandlas i strid med EU:s dataskyddsförordning eller lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

Av artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning framgår att behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål och överträdelser eller därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder endast får utföras under kontroll av myndighet eller då behandling är tillåten enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter fastställs. Ett fullständigt register över fällande domar i brottmål får endast föras under kontroll av en myndighet.

Av 3 kap. 8 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning framgår att personuppgifter som avses i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning får behandlas av myndigheter. Vidare framgår att även andra än myndigheter får behandla sådana personuppgifter, om behandlingen är nödvändig för att den personuppgiftsansvarige ska kunna följa föreskrifter om arkiv. Den myndighet som regeringen bestämmer får enligt 3 kap. 9 § andra stycket i enskilda fall besluta att andra än myndigheter får behandla sådana uppgifter. Det är Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) som beslutar om andra än myndigheter får behandla personuppgifter som avses i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning.

Av 1 kap. 7 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning framgår vidare EU:s dataskyddsförordning och lagen inte ska tillämpas i den utsträckning det skulle strida mot tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen. Artiklarna 5–30 och 35–50 i EU:s dataskyddsförordning samt 2–5 kap. i lagen ska inte tillämpas vid behandling av personuppgifter som sker för journalistiska ändamål eller för akademiskt, konstnärligt eller litterärt skapande. Enligt IMY:s rättsliga ställningstagande den 22 juni 2022 (Dnr IMYRS 2022:2) bör det krävas att det journalistiska ändamålet är det huvudsakliga ändamålet med behandlingen för att undantaget ska vara tillämpligt.

Som utgångspunkt torde det vara tillräckligt att den som begär att ta del av uppgifter uppger att uppgifterna ska användas för privat bruk eller journalistiska ändamål för att bestämmelsen i 21 kap. 7 § OSL inte ska vara tillämplig. Någon anledning att ifrågasätta en sådan uppgift föreligger inte i de flesta fall.

Prolegia Research AB har under en längre tid begärt ut allmänna handlingar från Åklagarmyndigheten och i samband med det samt vid de processer som följt hos Kammarrätten i Stockholm beskrivit sin verksamhet för Åklagarmyndigheten och företagens behov av att behandla personuppgifter rörande lagöverträdelse i sin verksamhet för att kunna tillhandahålla bolagets tjänster.

De ärenden som har prövats av Kammarrätten i Stockholm har rört sig om två frågor; sekretess enligt 21 kap. 7 § OSL och sekretess enligt 35 kap. 1 § OSL, varav den senare ett flertal gånger. Så som Åklagarmyndigheten har förstått saken har syftet i samtliga fall varit att genomföra bakgrundskontroller och konsultverksamhet inom rekrytering. Av bolagets webbsida framgår också att bolaget arbetar med bakgrundskontroll, riskbedömning och utbildning.

För en närmare redogörelse för de tidigare ärendena, se Åklagarmyndighetens beslut den 13 juli 2023, se bilaga. Ett återkommande förfarande har varit att Prolegia vid varje begäran och särskilt vid överklagande till kammarrätten anfört nya skäl eller grunder för behandlingen som inte framgått av den ursprungliga begäran.

Bolaget har nu begärt att få ta del av handlingarna i två brottmålsärenden och givit in ett utgivningsbevis, men vid den ursprungliga begäran inte anfört något om att syftet med behandlingen. Det är först i samband med överklagandet som bolaget har angett att det, vid sidan om övrig verksamhet, har för avsikt att bedriva journalistisk verksamhet.

Mot bakgrund av att bolaget hela tiden ändrar sina uppgifter om ändamål och syfte med behandling kan en uppgift om att de begärda uppgifterna behövs för en framtida journalistisk verksamhet inte bara godtas. Myndigheten måste alltså pröva om det kan antas att uppgifterna efter ett utlämnande kommer att behandlas i strid med EU:s dataskyddsförordning samt lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

Vid denna bedömning går det inte att bortse från att det journalistiska ändamålet ska vara det huvudsakliga ändamålet med behandlingen för att undantaget för journalistisk verksamhet ska vara tillämpligt samt att bolaget, som i huvudsak ägnar sig åt bakgrundskontroller och konsultverksamhet inom rekrytering, ännu inte synes ha påbörjat någon journalistisk verksamhet.

Det kan därför alltså antas att de begärda uppgifterna efter ett utlämnande kommer att behandlas i strid med EU:s dataskyddsförordning samt lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning. Det föreligger därför sekretess enligt 21 kap. 7 § OSL.

Detta beslut har fattats av rättschefen Marie-Louise Ollén efter föredragning av verksarkivarien Niklas Gustafsson.

Marie-Louise Ollén

Niklas Gustafsson

Hur man överklagar

Beslutet kan inom tre veckor från det att ni fick ta del av det överklagas hos Kammarrätten i Stockholm. Överklagandet ska vara ställt till Kammarrätten i Stockholm men inges till Åklagarmyndighetens huvudkontor.

Thomas Hjelmblad
Prolegia Research AB
Gustavslundsvägen 151E
167 51 Bromma

Begäran om att få ta del av allmänna handlingar

Beslut

Begäran om att ta del av handlingar avslås.

Ärendet

Prolegia Research AB (Prolegia) har den 10 juli 2023 begärt att få ta del av brottmålsärende AM-73270-17.

Den 11 juli 2023 informerades ni av verksarkivarien Niklas Gustafsson att begäran ansågs tillräckligt preciserad för att undantagen i 35 kap. 6 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, ska vara tillämpliga men att det kan antas att uppgiften efter ett utlämnande kommer att behandlas i strid med gällande dataskyddsregler och att uppgifterna därför omfattas av sekretess enligt 21 kap. 7 § OSL.

Prolegia begärde samma dag ett myndighetsbeslut.

Prolegia har därefter samma dag under namnet "Bengt K", från en annan e-postadress inkommit med begäran om att ta del av ärende AM-98355-09. Av e-postmeddelandets adressuppgift framgår att e-postadressen är registrerad på Prolegias VD Thomas Hjelmblad. Prolegia har underrättats om att den begäran kommer att handläggas tillsammans med den tidigare begäran.

Detta beslut omfattar Prolegias begäran den 10 respektive den 11 juli 2023 att ta del av ärendena AM-98355-09 och AM-73270-17.

Det noteras dock att så snart Thomas Hjelmblad den 12 juli 2023 upplysts om att myndigheten sett att begäran från "Bengt K" också kommer från Prolegia har ett nytt mejl inkommit till Åklagarmyndigheten från "Henrik N" som begärt att få del av samma ärenden, AM-98355-09 och AM-73270-17, "i egenskap av privatperson".

Skäl för beslutet

Av 21 kap.7 § offentlighets- och sekretesslagen framgår att sekretess gäller för personuppgift, om det kan antas att uppgiften efter ett utlämnande kommer att

behandlas i strid med EU:s dataskyddsförordning eller lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

Av artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning framgår att behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål och överträdelser eller därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder endast får utföras under kontroll av myndighet eller då behandling är tillåten enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter fastställs. Ett fullständigt register över fällande domar i brottmål får endast föras under kontroll av en myndighet.

Av 3 kap. 8 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning framgår att personuppgifter som avses i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning får behandlas av myndigheter. Vidare framgår att även andra än myndigheter får behandla sådana personuppgifter, om behandlingen är nödvändig för att den personuppgiftsansvarige ska kunna följa föreskrifter om arkiv. Den myndighet som regeringen bestämmer får enligt 3 kap. 9 § andra stycket i enskilda fall besluta att andra än myndigheter får behandla sådana uppgifter. Det är Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) som beslutar om andra än myndigheter får behandla personuppgifter som avses i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning.

Av 1 kap. 7 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning framgår vidare EU:s dataskyddsförordning och lagen inte ska tillämpas i den utsträckning det skulle strida mot tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen. Artiklarna 5–30 och 35–50 i EU:s dataskyddsförordning samt 2–5 kap. i lagen ska inte tillämpas vid behandling av personuppgifter som sker för journalistiska ändamål eller för akademiskt, konstnärligt eller litterärt skapande. Enligt IMY:s rättsliga ställningstagande den 22 juni 2022 (Dnr IMYRS 2022:2) bör det krävas att det journalistiska ändamålet är det huvudsakliga ändamålet med behandlingen för att undantaget ska vara tillämpligt.

Prolegia Research AB har under en längre tid begärt ut allmänna handlingar från Åklagarmyndigheten och i samband med det samt vid de processer som följt hos Kammarrätten i Stockholm beskrivit sin verksamhet för Åklagarmyndigheten och företagets behov av att behandla personuppgifter rörande lagöverträdelser i sin verksamhet för att kunna tillhandahålla bolagets tjänster.

Så som Åklagarmyndigheten förstår saken är syftet att genomföra bakgrundskontroller och konsultverksamhet inom rekrytering. Av bolagets webbsida framgår också att bolaget arbetar med bakgrundskontroll, riskbedömning och utbildning.

De ärenden som har prövats av Kammarrätten i Stockholm har rört sig om två frågor; sekretess enligt 21 kap. 7 § OSL och sekretess enligt 35 kap. 1 § OSL, varav den senare prövats ett flertal gånger.

Utifrån den kännedom Åklagarmyndigheten har om bolagets verksamhet har myndigheten vid tidigare begäran om utfående av allmän handling som innehåller personuppgifter om lagöverträdelser (ÅM2022-2083) efterfrågat information om hur uppgifterna avses att behandlas efter ett utlämnade samt på vilken rättslig grund som bolaget stödjer sin behandling.

Bolaget har då angivit säkerhetsskyddslagen (2018:585) som rättslig grund för behandlingen vilket Åklagarmyndigheten inte godtagit som adekvat grund för behandling. Bolagets begäran avslogs därför med hänvisning till sekretess enligt 21 kap. 7 § OSL. Beslutet överklagades till Kammarrätten i Stockholm. Under handläggningen hos kammarrätten kompletterade bolaget underlaget med en handling som visade att bolaget var personuppgiftsbiträde åt en myndighet som har rätt att behandla personuppgifter om lagöverträdelser, vilket innebar att uppgifterna inte omfattades av sekretess enligt 21 kap. 7 § OSL (kammarrättens dom 2022-12-21 i mål nr 6544-22).

Då Åklagarmyndigheten inte hade prövat om det fanns hinder mot att lämna ut uppgifterna enligt andra bestämmelser i OSL lämnades målet åter till Åklagarmyndigheten för ny prövning. Efter en sådan prövning lämnades inte uppgifterna ut med hänvisning till sekretess enligt 35 kap. 1 § OSL. Även detta beslut överklagades och prövades av Kammarrätten i Stockholm som avslog överklagan (kammarrättens dom 2023-04-03 i mål nr 412-23).

Bolaget har därefter inkommit med ett flertal förfrågningar innehållandes namn och personnummer via okrypterad e-post och hävdade att de ska få tillgång till uppgifterna eftersom de arbetar på uppdrag av en myndighet som bedriver säkerhetskänslig verksamhet och att uppgifterna behövs i rekryteringsprocessen inför säkerhetsprövning av säkerhetsskyddsklassade tjänster (ÅM2023-15). Kammarrätten i Stockholm avslog överklagan av Åklagarmyndighetens beslut att inte lämna ut handlingarna (kammarrättens dom 2023-04-03 i mål nr 412-23).

Bolaget har därefter återkommit med ytterligare begäran om allmän handling och då även uppvisat en anonymiserad fullmakt som uppgavs vara från en myndighet (ÅM2023-1064). Kammarrätten i Stockholm avslog överklagan av Åklagarmyndighetens beslut att inte lämna ut handlingarna (kammarrättens dom 2023-06-08 i mål nr 3071-23).

Nu har bolaget inkommit med en begäran om att ta del av handlingar i ett med diarienummer preciserat brottmålsärende. Bolaget har också inkommit med ett utgivningsbevis. Någon närmare motivering eller förklaring gällande ända-

målen med behandlingen har inte redovisats. Inte heller har bolaget uppgett att begäran denna gång är för den myndighet bolaget tidigare angetts vara personuppgiftsbiträde åt.

Mot bakgrund av tidigare begäran att ta del av uppgifter på personnivå framstår det som att insamlingen sker utan bedömning av vilken relevans de enskilda uppgifterna har för t.ex. den allmänna debatten eller granskande journalistik eller bredare journalistiska ändamål. Ändamålet med insamlingen synes alltså vara att genomföra bakgrundskontroller vid rekrytering.

Det kan därför antas att de begärda uppgifterna efter ett utlämnande kommer att behandlas i strid med EU:s dataskyddsförordning samt lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning. Det föreligger därför sekretess enligt 21 kap. 7 § OSL.

Detta beslut har fattats av rättschefen Marie-Louise Ollén efter föredragning av verksarkivarien Niklas Gustafsson.

Marie-Louise Ollén

Niklas Gustafsson

Hur man överklagar

Beslutet kan inom tre veckor från det att ni fick ta del av det överklagas hos Kammarrätten i Stockholm. Överklagandet ska vara ställt till Kammarrätten i Stockholm men inges till Åklagarmyndighetens huvudkontor.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul-, eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter:

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.